

Vanhusneuvoston kokous

Aika: 13.11.2025

Paikka: Helsingin kaupungintalo, kaupunginvaltuuston istuntosali

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Riikka Dahlman	SDP, pj.
Matias Nieminen	Kokoomus, 2. vpj.
Anita Vihervaara	Janne Pulkkinen varajäsen, SDP
Auni-Marja Vilavaara	Vihreät
Nina Laine	Vasemmistoliitto

Järjestöjen edustajat:

Kalevi Hölttä	Outi Pauligin varajäsen, Eläkeläiset ry:n Helsingin Aluejärjestö
Lahja "Lala" Sjöblom	Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri ry
Pirjo-Liisa Kangasniemi	Helsingin Kansallinen Senioripiiri ry
Maarit Turu-Gromoff	Helsingin Muistiyhdistys
Pirkko Linder	Helsingin Seurakuntayhtymä
Susanna Lehtovaara	Jade-yhteisö ry
Marja Ruotsalainen	Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry
Erik Wallin	Samrådet I SPF (Svenska Pensionärsförbundet)
Jussi Nissinen	Sateenkaariseniorit ry

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Tommi Sulander	Kaupunginkanslia
Emmi Komlosi	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, etäyhteys
Elli Peltola	Kaupunkiympäristön toimiala
Minna Ekman	Jenni Räsänen varajäsen, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Päivi Mäkimartti	Pia Nurmen tilalla, Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä asiantuntija,	vanhusneuvoston sihteeri
Tiina Lappalainen	asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri

Vierailijat:

Seppo Koskinen	Vanhusneuvoston varajäsen, vas. kohta 5
Päivi Sainio	Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, kohta 5
Eeva Haapanen	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kohta 6
Eija Pyyhtiä	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kohta 7
Rosa Pakarinen	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kohta 7

1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Kokouksen alussa muistutettiin vanhusneuvoston edellisessä kokouksessa hyväksytyistä turvallisemman tilan periaatteista.

2 Osallistujien toteaminen

Todettiin kokouksen osallistujat. Toivotettiin tervetulleeksi Vasemmistoliiton nimeämä uusi edustaja Nina Laine.

3 Asialistan hyväksyminen

Päätettiin hyväksyä asialista niin, että lisätään asialistalle uusi lausuntopyyntö kohdaksi 8e sekä tiedotusasioihin kohta 10e.

4 Muistion tarkastaminen ja edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio on tarkastettu ja jaettu vanhusneuvostolle. Valittiin tämän kokouksen muistion tarkastajiksi Jussi Nissinen ja Marja Ruotsalainen.

5 Perehtyminen ikääntyneitä koskevaan tietoon ja toimintakykyyn

a. Alueellinen tieto ja ikärakenne, Tommi Sulander

Tommi Sulander kävi läpi ikääntyneitä koskevaa alueellista ja ikärakenteeseen liittyvää tilastotietoa. Esitys on liitteenä.

Vanhusneuvosto kysyi yksityisen ja julkisen terveydenhuollon käytön jakautumisesta alueittain. Koko väestön osalta on nähtävissä, että niillä alueilla, missä on korkeampi koulutus- ja tulotaso, käytetään enemmän yksityisiä palveluita. Lisäksi keskustelua käytiin siitä, miten tilastotietoa käytetään Helsingin palveluiden suunnittelussa. Kaupunkitietopalvelut tuottavat tietoa toimialoille, jotka hyödyntävät tietoa palveluiden suunnittelussa ja ennakoinnissa, esimerkiksi palveluverkkosuunnittelussa.

b. Ikääntyneiden toimintakyky, Seppo Koskinen

Seppo Koskinen ja Päivi Sainio Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta olivat koonneet esityksen ikääntyneiden toimintakyvystä. Esityksen näkökulma aiheeseen oli valtakunnallinen. Esitys on liitteenä.

Keskustelussa nousi esiin toimintakyvyn vaikutukset digitaalisten palveluiden käyttöön. Vanhusneuvosto nosti esiin, että vuoden 2026 alusta suomi.fi-asiointi tulee käyttöön kaikilla, jotka kirjautuvat viranomaispalveluihin sähköisesti. Todettiin, että asiasta on käyty verrattain vähän keskustelua suhteessa asian merkittävyyteen ja että vanhusneuvoston on hyvä pitää asiaa esillä.

6 Jätkäsaaren uinti- ja liikuntakeskuksen suunnitelmien esittely ja keskustelu

Eeva Haapanen

Eeva Haapanen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta esitteli Jätkäsaaren uinti- ja liikuntakeskuksen suunnitelmia. Keskus rakentuu Jätkäsaareen, Helsingin sataman välittömään läheisyyteen. Tavoitteena on saada toimivat tilat pitkäaikaiseen ja monipuoliseen käyttöön. Esityksessä tuotiin esiin ikäystävällisyyden, moninaisuuden ja esteettömyyden huomioimista tilojen suunnittelussa. Esitys on liitteenä.

Esityksen jälkeen käytiin keskustelua saattoliikenteestä ja pysäköinnistä. Hallin sisäänkäynnin eteen tulee saattoympyrä ja neljä esteetöntä pysäköintipaikkaa. Muu pysäköinti tapahtuu lähialueen pysäköintilaitoksissa. Lähellä on bussi- ja ratikkapysäkki.

Vanhusneuvosto nosti esiin myös omaistaan hoitavien tarpeet pukutiloille. Nämä on huomioitu suunnitelmissa ja keskukseen on tulossa unisex-perhepukuhuoneita. Allashallin esteettömiin saunoihin mennään uimapuvussa. Lisäksi keskusteltiin liikuntatilojen avoimuudesta. Tilojen rajaamismahdollisuutta esimerkiksi verhoilla on suunniteltu.

Tauko

7 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palveluverkkosuunnittelua ohjaavat periaatteet

Eija Pyyhtiä ja Rosa Pakarinen

Eija Pyyhtiä ja Rosa Pakarinen esittelivät kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla valmisteluvaiheessa olevia palveluverkkosuunnittelun periaatteita. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla toimivat kulttuuri-, nuoriso-, liikunta- ja kirjastopalvelukokonaisuudet. Periaatteet ohjaavat käytännön palveluverkkosuunnittelutyötä ja palveluiden sijoittelua. Palveluverkkosuunnittelu on pitkäaikaista suunnittelua vastaamaan asukkaiden tarpeita. Ennakointi on tärkeää. Suunnitteluperiaatteita ovat taloudellinen ja toiminnallinen kestävyys, vastaavuus kaupungin kehitykseen, helppo saavutettavuus, yhdenvertaisuuden edistäminen, palveluiden ja tilojen synergiaetujen huomioiminen ja alueiden omaleimaisuuden ja vetovoimaisuuden huomioiminen.

Tyypillisesti esimerkiksi lähiliikuntapaikat ja kirjastot ovat lähipalveluita. Aluepalveluita ovat esimerkiksi kulttuurikeskukset ja uimahallit. Kaupunkipalvelut ovat merkityksellisiä koko pääkaupunkiseudun näkökulmasta ja laajemminkin, esimerkiksi museot ja leirikeskukset. Kaikille

VANHUSNEUVOSTO

helsinkiläisille pyritään mahdollistamaan yhtäläinen palveluihin pääsy asuinalueesta, iästä, kielestä, alkuperäistä tai muista yksilöllisistä tekijöistä riippumatta

Vanhusneuvosto toi sille esitettyihin kysymyksiin seuraavat näkökulmat:

- Liikuntakyky vaikuttaa paljon siihen, kauanko matkaan tosiasiallisesti kestää.
- Taloudellinen saavutettavuus on tärkeää huomioida. Kulkeminen on monelle kallista. Palveluihin liikkuminen julkisella liikenteellä maksaa, vaikka itse palvelu olisikin maksuton.
- Teiden kunnossapito vaikuttaa myös liikkeelle lähtöön
- Lähipuistot ovat tärkeitä. Niihin tarvitaan penkkejä. Lähiliikuntapaikat ovat myös tärkeitä.
- 15 minuutin kulkumatka on hyvä ajatus. Eri kaupunginosien välillä on isoja eroja ja matka alueelliseenkin keskukseen voi olla pitkä. Esimerkiksi Koillis-Helsingistä on pitkät kulkumatkat.
- Omaista hoitavilla kulkeminen on erilaista kuin itsenäisesti liikkeelle lähtiessä.
- Kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö: Järjestöille myönnetään avustuksia, mutta suunnittelussa voitaisiin myös tehdä yhteistyötä alueellisen kattavuuden parantamiseksi.

8 Lausunnot ja kannanotot

a. Lausuntopyyntö Kymp/HEL 2024-006431 Hopeatie 2, kaavanro 12990

Vanhusneuvoston jäsenten kommentit kerättiin Forms-lomakkeella. Käsiteltiin ja hyväksyttiin kommenttien perusteella tehty lausuntoluonnos.

b. Kannanottopyyntö Pihlajiston eteläosa, asemakaavan muutos HEL 2025-003562

Vanhusneuvoston jäsenten kommentit kerättiin Forms-lomakkeella. Luonnokseen oli tullut sähköpostitse lisäystoive: ”Asuinrakentamisessa on otettava huomioon, että alue on sijainniltaan hyvin altis liikenteen melulle ja saasteille”. Lisättiin tämä ja hyväksyttiin lausuntoluonnos.

c. Lausuntopyyntö Kymp/HEL 2016-011497 Vanhanlinnankuja 1 ja 2, kaavanro 13007

Vanhusneuvostolle tullut lausuntopyyntö oli kokouskutsun liitteenä. Vanhusneuvosto päätti tehdä asiasta lausunnon ja sopia laatimisen käytännöistä työvaliokunnan kesken. Lausunnon määräaika on 2.12.2025, mitä ennen ei ehdi olla vanhusneuvoston kokousta.

d. Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen kannanotto HSL:lle ikäihmisten kertalippujen alennusluokkien palauttamiseksi

Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen edustajat kokoontuivat Vantaan kaupungintalolla 30.10.2025. Tapaamisessa valmisteltiin yhteistä kannanottoa HSL:lle. Todettiin, että kannanottoluonnos on toimitettu vanhusneuvostolle liitemateriaalissa.

e. Lausuntopyyntö, Kymp/HEL 2024-004023 Kaivokatu, kaavanro 13011

Päätettiin tehdä asiasta lausunto. Lausunnon määräaika on 16.12.2025, joten lausunto ehditään hyväksyä seuraavassa vanhusneuvoston kokouksessa.

9 Vanhusneuvoston toiminnan suunnittelu

a. Kevään kokousajat

Hyväksyttiin kevään kokousajoiksi ke 14.1., 11.2., 11.3., 8.4. ja 6.5. klo 13–15.30. Tarjoilu klo 12.30 alkaen.

b. Keväälle suunnitellut tilaisuudet ja tapahtumat

Ehdotuksia on tullut digitalisaatiota käsittelevästä avoimesta yleisötilaisuudesta, yksinäisyyttä käsittelevästä Ikädialogista sekä osallistumisesta moninaisen ikääntymisen MOI-verkoston tilaisuuteen kaupungintalon tapahtumatorilla 16.1. klo 10–13. Päätettiin jatkaa tilaisuuksien suunnittelua.

c. Toimintasuunnitelman ja viestintäsuunnitelman tilannekatsaus

Työvaliokunta on valmistellut toimintasuunnitelmaa ja viestintäsuunnitelmaa. Suunnitelmien luonnokset on toimitettu liitteenä ja niitä voi kommentoida sähköpostitse. Toimintasuunnitelma ja viestintäsuunnitelma käsitellään vanhusneuvoston joulukuun kokouksessa.

10 Tiedotusasiat

- a. **Verkostot ja työryhmät**
Verkostojen ja työryhmien muistioita on välitetty vanhusneuvostolle.
- b. **Hyte ikääntyneiden elämänkaarityöryhmä**
Vanhusneuvoston näkemykset hyte-suunnitelman valmisteluun on käsitelty ikääntyneiden elämänkaarityöryhmässä.
- c. **Vanhusneuvostopäivä**
Vanhusneuvostopäivän materiaalit löytyvät [Avoimen hallinnon verkkosivuilta](#).
- d. **Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen tapaaminen**
Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen tapaamisessa esiteltiin ikääntyneiden puistoruokailuita Vantaalla. Helsingin vanhusneuvosto piti kokeilua kiinnostavana ja toivoo tietoa Helsingissä toteutetuista vastaavista kokeiluista.
- e. **Vaikuttamistoimielinten ja neuvottelukuntien osallistuminen osallisuus- ja vuorovaikutusmallin päivittämiseen**
Vanhusneuvostolle on tulossa kutsu tilaisuuteen tapahtumatorilla 18.12.2025. Kellonaika täsmentyy. Alustava aika on 17.30–19.30.

11 Muut asiat

Helsingin seurakuntayhtymä on viime viikolla päättänyt vanhusneuvoston uudesta edustajasta. Paula Närhi on valittu varsinaiseksi jäseneksi. Pirkko Linder jatkaa varajäsenenä.

12 Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 14.50.

Riikka Dahlman
Puheenjohtaja

Marja Säikkä
Sihteeri

Muistion tarkistivat

Jussi Nissinen

Marja Ruotsalainen